

TAKASBANK

ÖZEL ŞARTLARA TABİ POZİSYON TRANSFERİ İŞLEMLERİ

Türev İşlemler Piyasaları Takası ve Teminat Yönetim
Müdürlüğü

2 Ekim 2009

AMAÇ

Kurumsal müşteri işlemlerine aracılık eden aracı kuruluşların (Broker) VOB'da aldıkları pozisyonların diğer bir takas üyesine aktarımının sağlanması.

Borsada alım/satım emrini vererek işlemi gerçekleştiren üye ile teminatların ve açık pozisyonların tutulduğu üyenin farklılaştırılabilmesine imkan tanınması amacıyla gerçekleştirilen işlemler **özel şartlara tabi pozisyon transferi** işlemleridir.

KATILIMCILAR

- **Müşteri**
- **Broker**
- **Takas üyesi**
- **Takasbank**
- **Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası**

} “Give Up” Sözleşmesi

UYGULAMA ESASLARI-I

- Özel Şartlara Tabi Pozisyon Transferi işlemleri, SPK mevzuatında 21 Ağustos 2009 tarih ve 27326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Yönetmeliği’nde değişiklik ile düzenlenmiştir.
- Portföy hesapları, bireysel müşteri ve global hesaplar pozisyon transferine konu olamaz.
- Taraflar arasında “Özel Şartlara Tabi Pozisyon Transferi Sözleşmesi” (PTS) imzalanır.
- PTS’nin asgari unsurları ile diğer uygulama esasları, Borsa Yönetim Kurulu’nun uygun görüşü ile Takas Merkezi tarafından belirlenir. Mevzuata aykırı olmamak kaydıyla, taraflar arasında belirlenecek diğer esaslar da sözleşmeye eklenebilir.

UYGULAMA ESASLARI-II

- Pozisyon transferinin gerçekleşmesi için;
 - i. Pozisyonu devralacak kuruluş nezdinde ilgili hesabın açılmış olması,
 - ii. Pozisyonu devralan hesapta yeterli teminat bulunması,
 - iii. Takasbank sisteminde ilgili pozisyon transferi talimatlarının devralacak üye tarafından onaylanması,
 - iv. Talimatta nakit virman tutarı girilmiş ise, ilgili tutarın üyenin serbest cari hesabında bulunması,
 - v. Devreden hesabın teminat tamamlama yükümlülüğü bulunmaması gerekir.

- Pozisyon devri sonucunda devralan takas üyesinin Borsa nezdindeki pozisyon limiti aşılamaz.

UYGULAMA ESASLARI-III

- Pozisyon devrinin gerçekleşmesi için yeterli teminat tutarının hesaplanmasında pozisyon devredilen hesabın pozisyon devri tamamlandığındaki son durumu dikkate alınır.
- Pozisyon devri ile ilgili hesaptaki açık pozisyonların kapatılması (ters işlem) ya da yayılma (spread) pozisyonu alınması halinde teminat buna göre hesaplanır. Aynı durum pozisyon devreden hesap için de geçerlidir.
- Borsa işlemi neticesinde oluşan hak ve yükümlülükler, Borsada alım satım emrini vererek işlemi gerçekleştiren üye tarafından açık pozisyonların özel şartlara tabi pozisyon transferi yoluyla **diğer üyeye devredilmesine kadar** işlemi gerçekleştiren üyeye, özel şartlara tabi **pozisyon transferi işleminden sonra** ise açık pozisyonların tutulduğu üyeye aittir.

GÜNLÜK İŞ AKIŞI-I

- Emrin gerçekleşmesinin ardından Broker işlem teyidini müşteriye iletir ve pozisyon aktarım talimatını TVİS'e gönderir.
- Pozisyonları devreden takas üyesi talimatı iki aşamalı (giriş ve doğrulama) olarak Takasbank Vadeli İşlemler Sistemi'ndeki "Pozisyon Devir İşlemleri" menüsünden girer. Pozisyonları devralan takas üyesi, gerekli kontrolleri yaparak talimatları yine Takasbank sisteminden onaylar.
- Devralan üye tarafından talimat onaylandığında, talimatta nakit virman tutarı girilmiş ise; söz konusu tutar devreden / devralan üyenin serbest cari hesabından bloke edilir.

GÜNLÜK İŞ AKIŞI-II

- Takas sisteminde onaylanmış olan talimatlara istinaden VOB sisteminde özel şartlara tabi pozisyon transferi işlemleri gerçekleştirilir ve Takasbank sistemine işlemin tamamlandığına ilişkin elektronik teyit mesajı gönderilir.
- Borsadan onay alan talimatlar için blokenin konulduğu üye serbest cari hesabındaki bloke çözülerek, karşı üyenin serbest cari hesabına bloke tutarı kadar nakit transferi yapılarak özel şartlara tabi pozisyon transferi işlemi tamamlanır.
- Nakit blokesinin konulamaması veya pozisyon devredilen hesaptaki teminatın yetersiz olması durumunda, bekleyen talimatlar 10 dakika aralıkla gerçekleştirilmeye çalışılır, ve aynı gün valörlü talimatlar seans sona erdiğinde **seans dışı talimata dönüştürülerek** ertesi güne kadar yeterli nakit/teminat yatırıldığında gerçekleşmek üzere bekler.

TALİMAT İÇERİĞİ-I

- Talimat iki şekilde tanımlanabilir:
 1. Seans içinde (İşlem seçerek)
 2. Seans tamamlandıktan sonra (açık pozisyon seçerek)

- Broker tarafından oluşturulan talimatta aşağıdaki alanlar bulunmalıdır:
 1. Devreden üye kodu
 2. Devreden hesap no
 3. Devralan üye kodu
 4. Devralan hesap no

Broker tarafından bilinmiyorsa boş bırakılabilir ancak işlemin yapılabilmesi için bu alanın devralan takas üyesi tarafından doldurulması gerekir.

TALİMAT İÇERİĞİ-II

5. Sözleşme kodu

Sözleşmenin cinsi ve vadesini belirten kod tanımlanmalıdır.

6. Pozisyonun maliyet fiyatı

Maliyet fiyatı seans içi talimatlarında gerçekleşen işlemlerin Ağırlıklı Ortalama Fiyatı (AOF), seans tamamlandıktan sonra girilen talimatlarda Uzlaşma Fiyatıdır. (UF)

7. Sözleşme adedi

Broker tarafından seçilen açık pozisyon adedi.

8. Nakit virman tutarı

Nakit tutar (-) bakiye olduğunda devralan takas üyesinden broker'a (zarar ödemesi), (+) olduğunda broker'dan devralan takas üyesine (kar ödemesi) yapılır.

TALİMAT EKRANI ÖRNEĞİ

Microsoft PowerPoint - (Çin...)

POZİSYON DEVİR İŞLEMLERİ - [POZİSYON DEVİR TALİMATI GİRİŞ/DEĞİŞİKLİK/DOĞRULAMA EKRANI]

15. Pozisyon Devir İşlemleri Window Çıkış

Kullanıcı: Tarih: Şube Kodu: Ortam:

Giriş/Değişiklik
Sözleşme Seç | Pozisyon Seç | Talimat Listele | Vazgeç | Talimat Bilgi Göster | Kaydet

Doğrulama
Listele | Geri Gönder | Vazgeç | Onay

Geri Gönderilenler - PU
 Düzeltmede Bekleyenler - DZ
 Hepsi - PU/DZ

Doğrulamada Bekleyenler - GR
 Doğrulanenler - DO Hepsi - GR/DO

Sözleşme Kodu: Nakit Virman Tutarı: Devralan üyeden devreden üyeye nakit virmanı için tutarı eksi giriniz!

DEVREDEN				DEVRALAN							
Üye Kodu:	<input type="text"/>	Hesap No:	<input type="text"/>	Offset:	<input type="text"/>	Üye Kodu:	<input type="text"/>	Hesap No:	<input type="text"/>	Offset:	<input type="text"/>
Hesap Tipi:	<input type="text"/>	Talimat Türü:	<input type="text" value="S: Seansıçı"/>	Hesap Tipi:	<input type="text"/>	Hesap Türü:	<input type="text"/>	Hesap Türü:	<input type="text"/>		
Hesap Türü:	<input type="text"/>	Talimat No:	<input type="text"/>	Hesap Türü:	<input type="text"/>						

SÖZLEŞME BİLGİLERİ

Sözleşme No.	Fiyat	Miktar	Alan Üye	Alan Hesap	Satan Üye	Satan Hesap

AÇIK POZİSYON BİLGİLERİ

Açık Pozisyon Miktarı	Net Pozisyon	Talimat Miktarı
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

TALİMAT BİLGİLERİ

Durum	Tür	Talimat No.	Net Pozisyon	Sözleşme Kodu	Devreden Üye	Devreden Hesap	Devreden Offset	Devralan Üye	Devralan Hesap	Devralan Offset	Mali

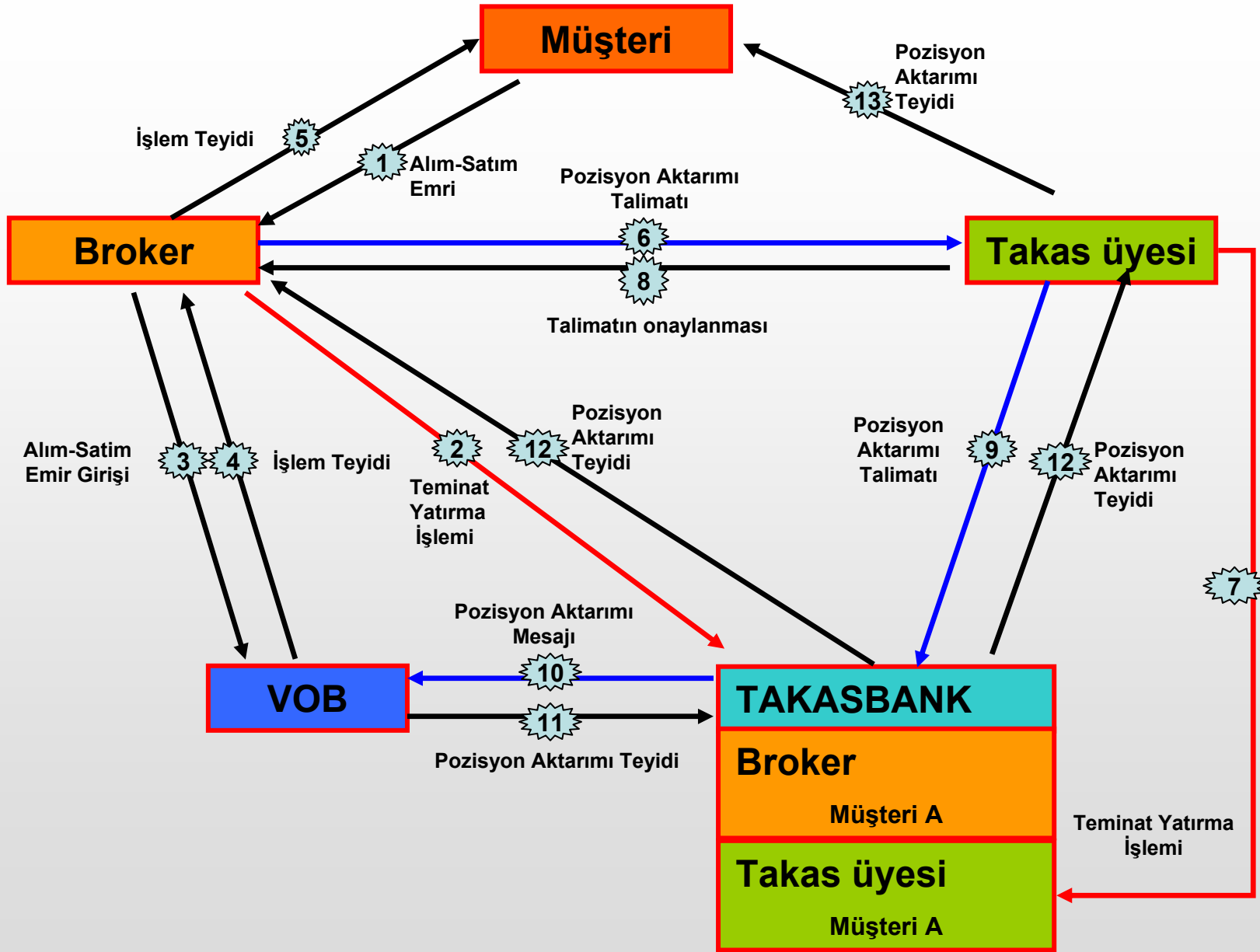
TALİMAT SAATLERİ

SEANS İÇİ

09:15-17:25

SEANS DIŞI

18:15-21:00

PTS ASGARİ UNSURLARI-I

1. Devreden üye, devralan üye ve müşteri arasında imzalanır.
2. Özel şartlara tabi pozisyon transferi tamamlanana kadar, açık pozisyonlardan doğan yükümlülüklerden **pozisyonu devreden** üye sorumludur. Pozisyon aktarımı tamamlandıktan sonra açık pozisyonlardan doğan **tüm hak ve yükümlülükler devralan üyeye geçer.**
3. Müşteri tarafından işlem yapmak üzere seçilen üye müşteri emrini reddetme hakkına sahiptir. Devralan üye de müşteri tarafından verilen pozisyon devri talimatını reddedebilir, talimatın üzerinde limit veya sınırlamalar uygulayabilir. Hangi koşullarda talimatın reddedilebileceğine ilişkin hükümler PTS'de belirtilir.
4. Hangi durumlarda pozisyonu devreden veya pozisyonu devralan üyenin pozisyonları kapatabileceği hususu sözleşmede düzenlenir.

PTS ASGARİ UNSURLARI-II

5. Pozisyon devredilen hesaplarda pozisyon limitinin yeterli olmaması, teyit sürecindeki aksama, pozisyon devri sözleşmesindeki yükümlülüklerin yerine getirilmemesi, müşterinin devredilecek pozisyonlara ilişkin teminatı takas üyesine aktaramaması vb. nedenlerle pozisyon devri işleminin makul bir sürede gerçekleşmemesi ve müşterinin gerekli teminatı üyeye yatırmaması halinde ilgili pozisyonlar üye tarafından ters işlemle kapatılır.
6. Devralan üye pozisyon devrini kabul etmezse en kısa sürede devreden üyeyi ve müşteriyi bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu durumda işlem devreden üye tarafından ters işlemle kapatılabilir. Pozisyon aktarım talimatı müşteri tarafından PTS anlaşmasının mevcut olması şartıyla başka bir üyeye (devralacak üye) yönlendirilebilir veya söz konusu açık pozisyon için gerekli olan teminat, eğer işlem öncesi yatırılmamışsa, müşteri tarafından aracı kurum nezdinde derhal tesis edilir.

PTS ASGARİ UNSURLARI-III

7. Devralan üye tarafından müşteriye iletilmiş bilgi veya talimatlar müşteriye devreden üye tarafından da bildirilmiş olarak varsayılır. Devralan üye, gerekli tüm belge ve talimatları müşteriye ileteceğine dair devreden üyeye taahhütte bulunur.
8. Müşterinin pozisyonları devralacak üye nezdindeki limitleri dolmuş, dondurulmuş veya iptal edilmiş ise, bu durum derhal üçlü sözleşmenin tarafı olan diğer üyeye (devreden üye) bildirilir.
9. Sözleşme, diğer taraflara makul bir süre önce yazılı olarak önceden bildirilmek şartıyla, feshedilebilir. Fesihden önce oluşan yükümlülükler geçerlidir.
10. Bu sözleşme, sözleşmeye taraf olan üyeler ile müşteri arasında varolan aracılık sözleşme hükümlerinde değişiklik yapmaz.

PTS ASGARİ UNSURLARI-IV

- 11.**Müşteri, sahip olduğu pozisyonların devrini takas üyesi nezdinde kendi adına açılmış olan hesap dışında başkası adına açılmış hesap veya hesaplara yapabilir. Devredilecek hesap ve hesaba ilişkin kimlik bilgileri bu sözleşmenin ekinde belirtilir veya devredilen hesap sahibi bu sözleşmeye taraf olur.
- 12.**Sözleşmenin tarafları arasındaki komisyon, ücret ve diğer ödemelere ilişkin esaslar belirtilmelidir.
- 13.**Devreden üye karşı hesabı bilmediği takdirde devralan üyenin bu işlemi anlaşmalı hesaba yapacağını taahhüt eder.